

1. Obiekt

BUDYNEK MIESZKALNY / willa / " KRAKUS " - ul. Kraszewskiego 12

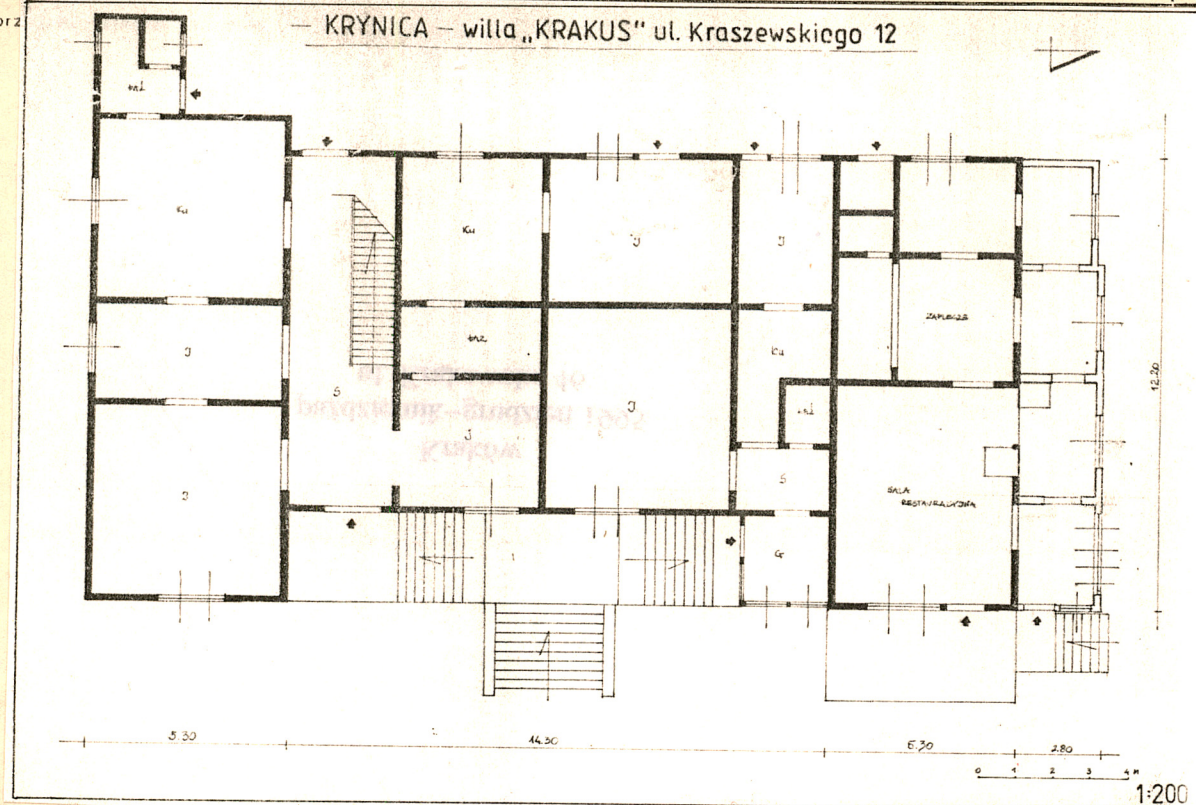
2. Czas powstania

II poł. XIX w.
ok. 1860 r.

3. Miejscowość

KRYNICA - Zdrój

11 Zdjęcia rzut, prz

4. Adres Krynica

ul. Kraszewskiego 12

nr hipoteczny KW 5609, 5612-15

5. Przynależność administracyjna

województwo nowosądeckie

gmina Krynica Zdrój

pow. Nowy Sącz

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo krakowskie

powiat Nowy Sącz

8. Właściciel i jego adres współwłasność :

Wasienko Andrzej i Olga

Krynica ul. Halna 16 i inni

Makuch Szymon

Krynica ul. Kraszewskiego 12

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

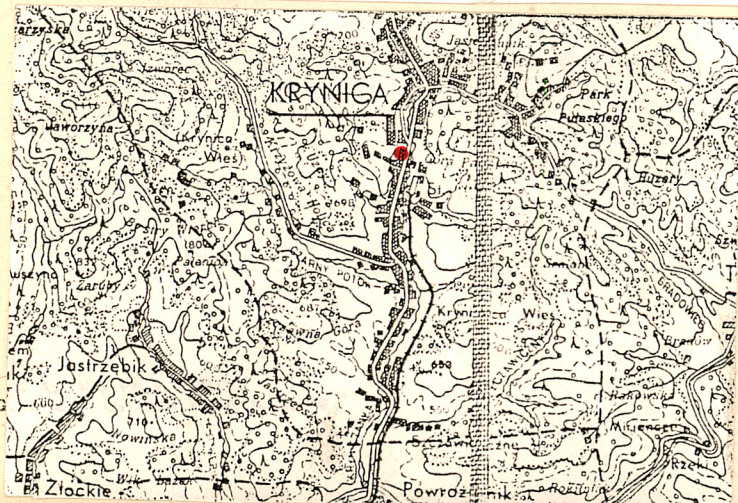
10. Rejestr zabytków

Nr

A-814

data

29.10.1996

Willa o godle "Krakus" wzniesiona została ok. 1860 roku dla małżonków Hugo Nitribitta i Pauliny z Lederleitnerów Nitribittowej, z przeznaczeniem na pensjonat z pokojami do wynajęcia w rozwijającym się uzdrowisku. Przed rokiem 1910 willa przeszła na własność jedynej córki Nitribittów Franciszki Felicji z Nitribittów Guzowskiej, która prowadziła pensjonat "Krakus" do końca lat międzywojennych. Po roku 1950 budynek stał się własnością dzieci Franciszki: Heleny Sichrawy, Stanisławy Ripper i Stefana Guzowskiego. W latach okupacji i pierwszych latach powojennych w budynku mieściły się mieszkania lokatorskie. Po roku 1959 w willi zostały wyodrębnione mieszkania dla których po 1968 roku założono odrębne księgi wieczyste. W latach 1968-1992 lokale mieszkalne kilkakrotnie zmieniły właścicieli. Obecnie budynek stanowi współwłasność: Olgi i Andrzeja Wasienko zam. Krynica ul. Halna 16, Szymona i Olgi Makuch zam. Krynica ul. Kraszewskiego 12, Karola Ignatowicza zam. Scinawa k/ Oławy, Grysiewicz Heleny zam. Oława, ul. Wrocławska 5/10. W budynku poza lokalami mieszkalnymi prowadzony jest przez jednego ze współwłaścicieli bar o nazwie "Krakus".

Budynek drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany. Wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta z dwoma ryzalitami skrzydeł bocznych elewacji frontowej i ryzalitem przy narożniku elewacji zachodniej. Budynek jednopiętrowy, niepodpiwniczony. Rozplanowanie wnętrza w kondygnacji parteru w części środkowej dwutraktowe, w częściach bocznych / z ryzalitami / amfiladowe, częściowo przekształcone. Przy elewacji północnej dobudowane mury aneksy.

c.d. wkł. 1.

Sytuacja. Budynek usytuowany jest w środkowej części Krynicy Zdroju, na południe od zabudowanego centrum uzdrowiska. Położony jest po zachodniej stronie ulicy Kraszewskiego biorącej swój początek w pobliżu Starych Łazienek i biegnącej w kierunku południowym ku Muszynie.

Budynek drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany. Wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta, trójczęściowy, sześciosiowy. Część środkową ujęta dwoma bocznymi skrzydłami z wysuniętymi ryzalitami elewacji frontowej. Po stronie północnej do skrzydła dobudowany mury aneks dawnej werandy. Rozplanowanie wnętrza parteru w części środkowej dwutraktowe, częściowo przekształcone, z sienią na przestrzał usytuowaną w osi skrajnej, asymetrycznie. Skrzydła budynku pierwotnie o układach amfiladowych, obecnie z pomieszczeniami o nowych podziałach. Przy elewacji zachodniej węższy ryzalit dawnych pomieszczeń sanitarnych usytuowanych w obu kondygnacji. Przy elewacji frontowej schody w kształcie litery T prowadzące do wejść tej elewacji. Na działce siedliskowej od strony zachodniej usytuowane towarzyszące zabudowania gospodarcze / komórki, składy /.

Materiał, konstrukcja, technika.

Fundament wykonany w postaci ławy z kamienia łamanego wiązanego zaprawą wapienną piaskową. Ława niska zagłębiona ok. 60 cm w głąb gruntu. Z zewnątrz cokół ścian pokryty tynkiem cementowo wapiennym. Budynek niepodpiwniczony.

Podwalina wykonana z belek drewna iglastego o przekrojach kwadratowych, wiązana w węglach na zamek. Podwalina dzielona.

Ściany wzniesione w konstrukcji zrębowej, z belek drewna iglastego wiązanych w węglach na rybi ogon. Z zewnątrz ściany osłonięte szalunkami deskowymi. Deski szalunku przybijane w układzie poziomym, na prostą nakładkę, lakierowane olejno. Końcówki belek węglów ścian i podziałów konstrukcyjnych osłonięte "okożuchowane" pionowymi deskami. Wewnątrz pomieszczeń budynku ściany z tynkami wapiennymi kładzonymi na trzcinie, białkowane

Stropy nad pomieszczeniami obu kondygnacji drewniane, zamknięte / sufity / pokryte tynkami wapiennymi kładzionymi na trzcinie.

Podłogi w większości pomieszczeń deskowe, układane na legarach. W lokalu gastronomicznym i w pomieszczeniach sanitarnych wylewki i posadzki.

Otwory okienne budynku prostokątne, zróżnicowane wymiarami. Stolarka okienna pochodząca z różnych okresów eksploatacji budynku, z oknami dwu-, trój skrzydłowymi wieloklatowymi, lakierowana olejno.

Otwory drzwiowe prostokątne, z drzwiami jedno i dwuskrzydłowymi płycinowymi mocowanymi w futrynach skrzynkowych lakierowanych olejno. W kondygnacji parteru część otworów drzwiowych z drzwiami o przeszklonych skrzydłach.

Komunikacja z kondygnacją piętra klatką schodową drewnianą ze schodami dwubiegowymi z podestem na półpiętrze. Schody ujęte drewnianą ażurową balustradą, tralową.

Dachy budynku dwuspadowe, o łagodnych spadkach połaci. Więźba dachowa krokwiowo-płatwiowa, pobita deskami i blachą. Nad ryzalitem elewacji tylnej / zachodniej / daszek pulpitowy. Szczyty ryzalitów szalowane deskami przybijanymi w układzie pionowym na styk z listwowaniem. Nad szczytem elewacji tylnej / narożnik północno-zachodni / okap dachu wysunięty z zewnętrzną jętką i wspornikiem łączącym z kalenicą. Końcówki krokwi w partiach podokapowych ozdobnie profilowane. Szczyty elewacji frontowej w ryzalitach przeszłonięte kratownicami zawieszonymi pomiędzy wysuniętymi belkami utrzymującymi okap dachu nad balkonami.

c.d. wkł. 1.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa zab.	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 2100 m ³	ok. 350 m ²	pensjonat	budynek mieszkalny z lokalami usługowymi.
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
Brak inf. o gruntowniejszych pracach remontowych. Modernizacje przeprowadzane indywidualnie przez użytkowników.		Budynek zasadniczo w dobrym stanie technicznym. Wymagane odnowienie ścian wewnątrz budynku, wymiany instalacji, szalunków ścian na zewnątrz budynku.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Otoczyć opieką konserwatorską.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

1. Archiwum Państwowe w Nowym Sączu. Akta m. Krynicy / Krynica Zdrój /- sygn. 67.
2. Sąd Rejonowy w Muszynie. Wydział Ksiąg Wieczystych - KW 5609, 5612, 5613, 5614, 5615.

22. Bibliografia

1. Bad Krynica in Königreich Galizien. Kraków 1916.
2. Zieleniewski M. Stan uzdrowiska Krynicy w 1860. Warszawa 1861.
3. Zieleniewski M. Kartograficzny opis Krynicy. Kraków 1873.
4. Bełza W., Krynica w stuletnią rocznicę, oddania tutejszych źródeł na użytek publiczny. Lwów 1893.
5. Wąsowicz Z., Stara Krynica. Karty z przeszłości uzdrowiska. Kraków 1932.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

1. Inwentaryzacja architektoniczna 1: 100, Oprac. Z. Remi 1959 r. / rzut parteru i piętra / w KW 5609.

24. Uwagi różne

25. Opracował

mgr Marek H. Grabski listopad 1995 r.

tekst..... imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki..... j.w. październik 1995 r.

zdjęcia fotogr..... imię, nazwisko, data, podpis

j.w. pomiar własny październik 1995 r.

..... imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów..... PSOZ Nowy Sącz.

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość

K R Y N I C A

c.d. pkt 12.

2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Budynek
mieszkalny / willa / "KRAKUS"

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

ul. Kraszewskiego 12.

c.d. pkt 13.

W kondygnacji piętra pomieszczenia o układzie dwutraktowym z korytarzem na osi północ-południem wydzielającym trakty. Budynek nakrywają dachy dwuspadowe o więźbie krokwiowo-płatwiowej pobite deskami i blachą. Elewacja frontowa zaakcentowana w kondygnacji piętra nadwieszonymi balkonami, w ryzalitach osłoniętymi daszkami dwuspadowymi wspartymi na słupach z ciekawą, ażurową dekoracją partii podokapowych.

Budynek utrzymany w stylu architektury uzdrowskiej poł. XIX wieku, charakterystycznej dla zabudowy pensjonatowej dawnej Krynicy. W bryle budynku widoczne wpływy architektury rejonów górskich krajów alpejskich, pod wpływem której pozostawało budownictwo uzdrowskie w karpackiej części monarchii austriackiej.

Elewacje. Frontowa / wschodnia / trójczęściowa, sześćoosiowa, zniekształcona murowaną przybudówką od strony północnej oraz gankiem przy skrajnej osi części środkowej. Elewacja o skromnym wystroju architektonicznym ograniczonym do ciesielskich opracowań balkonów kondygnacji piętra / profile krokosztyn podtrzymujących balkony, ażurowe listwowe balustrady balkonów, profile końcówek krokwi, sterczyny w kalenicach. Elewacja tylna - sześćoosiowa, z asymetrycznie usytuowanym wąskim ryzalitem d. pomieszczeń sanitarnych w części południowej. Elewacja bez ciekawszego detalu ciesielskiego, z wyjątkiem wspomnianego opracowania szczytu w części północnej. Elewacje boczne - /południowa/ - trójosiowa z podziałami konstrukcyjnymi ścian; /północna/ - trójosiowa nieregularną zabudowaną w kondygnacji parteru przybudówką d. werandy. Elewacje te bez detalu.

Wyposażenie wnętrza. Budynek nie posiada ciekawszego wyposażenia. Lokale mieszkalne urządzone standardowo. Nie zachowane pierwotne piece i ogrzewacze.

Budynek posiada instalację elektryczną i wodno-kanalizacyjną.

widok od pld-zach.

mgr Marek H. Grabski XI 1995 r.

Wkładkę założył: .....

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Nowy Sącz

detal architektoniczny
elewacji frontowej

elewacja tylna

WYKONANO PRZEZ ARCH. J. K. 1955 R.

1. Miejscowość

K R Y N I C A

2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Budynek
mieszkalny / willa/ "KRAKUS

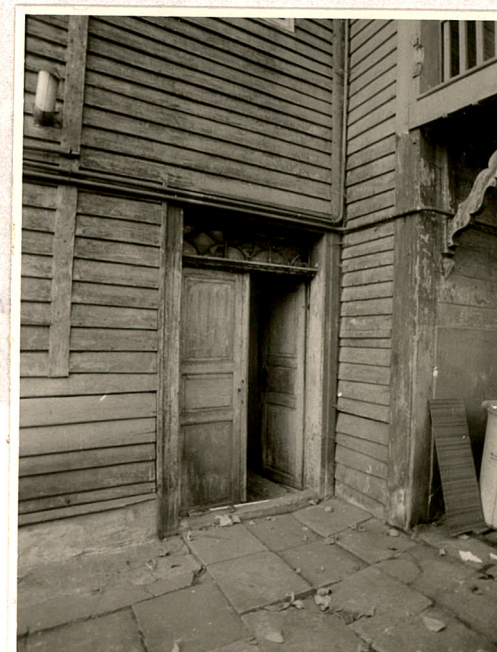
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
ul. Kraszewskiego 12. Fot. dodatkowe.

elewacja tylna

balkon elewacji tylnej

wejsćcie w elewacji tylnej

Wkładkę założył: mgr Marek H. Grabski XI 1995 r.

(Imię, nazwisko, data)

Miejsca przechowywania negatywów: PSOZ Nowy Sącz

БРОН ДОМА ЗАСА

М.А. МАЛЕК Н. О. СЕРПКИ XI 1992 г.

elewacja boczna - południowa

РАТКОМ СТЕМАСЦІТ РА

klatka schodowa

М СТЕМАСЦІТ РАТКО

К. В. А. И. С. А.

М.А. МАЛЕК Н. О. СЕРПКИ XI 1992 г.

М.А. МАЛЕК Н. О. СЕРПКИ XI 1992 г.